

„Soča“ izhaja vsak petek s in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četvrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno trislojno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „
Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“, in na starem trgu. — V Trstu v tobakarnici „Via della caserma 3“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soče“ na Korenji v Stiosa - vi hiši št. 268 II. nadst.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri uredništvu.

Gladstone in Jugoslovani.

Na Dunaji 20. aprila.

Zmaga liberalcev na Angleškem vznemirja našo ustavoverce, ker bi se vtegnila po govorih, ki jih je imel dozdevni bodoči premier Gladstone na volilnih zborih, cela evropska politika zelo predrugačiti in sicer ne v smislu miru, kar je v interesu Avstrije, ki miru živo potrebuje, jako obžalovati. Na celej stvari je pa za nas Slovane veselo to, da se sprememba verši v korist Slovanstvu. Prica temu strah, ki je prešel ude „N. Fr. Presse.“ katera ni imela za Slovana nikoli človeškega imena, ki je hvalila Turka, kakor bi bila plačana za to. Nek njen dopisnik sel je bil Gladstone ubirat, pa zvedel ni o namerah premetenega Engleza nič. Upranjan: ali misli Gladstone, da je sedanja zveza Bosne in Hercegovine z Avstrijo stalna, potem misli-li, da naj se združite severna in južna Bulgarija? stari državnik ni hotel slišati; odgovoril je na nje — molče! Na druga vprašanja brez politične vsbine je Gladstone odgovarjal. Od neke druge „jako zanesljive“ strani slišal je pa isti dopisnik, da bi Gladstone rad „balkanske narodnosti“ imel v neodvisnej državnej zvezi.

Nam ni potreba ugibati Gladstonovih misli, ker mož govori veliko in razodeva na tak način svoje želje zaporedoma. V Middletonu se je na volilnem zboru hudoval nad Avstrijo in klical je volilce, naj kedo položi perst na ono mesto zemljevida, kamor bi bila Avstrija prinesla svobodo. Pozneje so ga konservativci dolžili neopravičenega sovražstva do Avstrije in zopet jim je Gladstone odgovoril na poznejšem volilnem zboru: „Naj pustí Avstrija Bosni in Hercegovini, da se razvijeta po svoje, naj kliče svoje vojake iz onih dežel — potem jej hočem biti prijatelj.“ Kedo po takih besedah se dvomi o politiki, ki bo Gladstonu glede Avstrije voditeljica?

Tudi glede Bulgarije so Gladstonovi nameni jasni kakor beli dan. Leta 1876. je sel po Evropi glas o turškem mesarjenji v Bulgariji in takoj je počel Gladstone sklicevati taborje in pisati brošure za Bulgare in proti Turkom. Reči se more, da je samo njegova veljavnost zadržala Engleze, ka niso šli nad Ruso, ko se je napravljal rešiti bulgarski narod.

Ko bi ne bila stala okupacija Bosne in Hercegovine toliko denarja in toliko većinomna slovsanske kervi, smeli bi biti z Gladstonovo politiko povsem zadovoljni. Toda ker nas oklepa z Madjari, najljutejšimi sovražniki Slovanov, ista državna vez, ni se nam ogniti, da ne bi palice, merjene Madjarom, dole-

tale kolikor toliko tudi na nas. Želeli smo tudi mi, ne okupacije, ampak utelesenja teh dežel v našo državo, in ne v jeseni leta 1878, ampak takrat, ko je bil Mollinary poveljnik v Zagrebu, ko je bil še jako ugoden čas.

Pa Andrassy je odlašal in odlašal; potem pa, ko so mu v Berlinu dovolili začasnó vvesti se tam doli, govoril je prav z madjarsko prevdarjenostjo, da zadostuje za okupacijo ena vojaška godba in potem je prišlo sto tisuč mož in sto milijonov goldinarjev in Bosna je bila naša. Toda dneva ne hvali pred večerom! Andrassy je sklenil, ko je bilo uže konca konce, s Turkom neko pogodbo — glava nas boli, ko slišimo o njej.

Kedaj konča okupacija? so vprašali Andrassy-ja v delegacijah. „Kadar se bodo spoznavala različnih vër dobro sporazumevali med sabo in kadar nam da Turčija dovoljno poročstvo, da se ne povernejo v tiste dežele razmere, ki bi bile nevarne našej državi.“ Tako je Andrassy odgovoril. Po teh besedah se je začela nekaka statna okupacija. A sedaj prigromi suhi Tisza in nam jo pove: „Okupacije smo započeli zato, da smo vklenili Slovanstu noge v terdne verige, katerih ne bo moglo raztergati.

Dobro, barátom! sedaj vsedi se na Serbe, položi glavo na Slovake in stegni dolge noge tija čez Hervaško na zvezane noge slovsanske in počakaj, da ti pove Gladstone nekaj na pto.

Dopisi.

V Gorici, 24. aprila. Kakor smo uže zadnjič poročali, bil je gospod ces. namestnik baron De Pretis na svojem potovanji v sežanskem, komenskem, ajdovskem in goriškem okraji povsod tako svečano sprejet, da se je mogel do jasnega prepričati, kako odkritosrečno vdano in zvesto je naše ljudstvo vladarju, kojega on zastopa v našej deželi. V četrtek zvečer je došel v Gorico in se je tu mudil do ponedeljka v jatro obiskovaje gimnazij, realko, žensko izobraževališče, dotično vadiuco, državno deško in mestne šole. V saboto popoldne je počastil tudi deželno kmetijsko šolo in deželno gluhonemico. Ta dva zavoda sta ga nekda posebno zanimata in, kakor smo slišali iz ust gg. deželnih odbornikov, ki so ga pri tem obiskovanji spremljali, bil je tudi prav zadovoljen z njima. — O naši kmetijski šoli si marsikdo, jezik brusí zabavlja, da ni to prav ali ono in da ni videti nobenega uspeha, no-

benega sadu. Takemu, naj je kompetenten kritiko-valec ali ne, ne vemo družoga sveta, nego, vabiti ga, naj se poda na kmetiji oboč oddelkov, italijanskega in slovsanskega, in naj vso na drobno pregleda, potem naj sodi, pa v e s t n o sodi, če je mož za to, če pa ne razumi, naj rajše molči in našim kmečkim deželanom nikar ne kali zaupanja do prekornostnega zavoda, kateri se je jako ugodno spremenil, — od kar je v e l e u č e n i dr. Monà odnesel pete v blaženo deželo. Zdat je šola v resnici dobra in praktična, kakoršno potrebujemo; to jej priznavajo odlični možje, in zato naj skrbé razumni kmetovalci po deželi, da bude z naprej dobro, našim potrebam primereno obiskovana. Italijanski oddelek ima zdat v resnici veliko prednost, da ima lepo uravnana vsa gospodarska poslopja, — č sar še ni na slovsanskem oddelku. A zanašamo se, d bude deželni zbor uže v prihodnji sesiji prekrbel, č sar treba, da se tudi v tem oziru pravično izvedo r čelo popolne enakopravnosti. Najbolje bi bilo, da bi se deželni zastop glede kmetije slovsanskega oddelka čistoma emancipiral od našega kmetijskega društva, v katerem nadvladujejo žalilobg taki elementi, kateri zavirajo kolikor morejo obstoj in razvoj slovsanske kmetijske šole. Zadosta je vedeti, da so nekateri prvaki omenjenega društva do zadnjega trenutka z vsem svojim uplivom podpirali bivšega ravnatelja dr. Monà in njegovo nesrečno, pogubljivo gospodarstvo na našem kmetijskem zavodu, katero v svojej slepi strasti še dandanes podpirajo.

Po našem menenji bi bilo prav, da bi dežela — opustila zemljišča kmetijskega društva — ukupila še nekoliko zemlje tikoma kmetije italijanskega oddelka in tam dozidala, kolikor treba slovsanskemu oddelku za stanovanje ravnatelju, vrtnarju in učencem in pa potrebna gospodarska poslopja. Kmetijska šola, dasi ločena gledé teoretičnega in praktičnega poduka, bila bi vendar združena na enem zemljiščnem obsežku; njena kmetija bi imela potem večo vrednost tudi za obiskujočega jo kmetovalca, ker bi mu priliko dajala, primerjevati razne načine obdelovanja na enem in na drugem oddelku; bila bi priležnejša za obiskovanje in nadzorovanje in bi se tudi iz ekonomičnega stališča gotovo veliko bolje priporočala.

Kakor si bodi, nekaj se mora preskrbeti uže v prihodnji sesiji, da ne bo več slovsanski oddelek siromak v primeri z italijanskim, ampak da bo imel tako vredjeno celo kmetijo, kakor se spodobi praktični kmetijski šoli.

Burna volitvena borba za dopolnitev našega mestnega zastopa! Prva bitka — v sredo — je zgubljena ekonomistom; zmagali so magistratovci. Izvoljeni so sé

LISTEK.

Kraške starine.

(Dalje.)

Ko je začela l. 1409 benečanska vojska, poslali so akvilejski kanoniki zaradi večje varnosti vse svoje zaklade v Čedad in tako tudi evangljski rokopis (namreč ostala tri evangelija). Iz enakega uzroka prenesli so l. 1418 tudi pet knjižic Markovega evangelija v Čedad. Ali ko so si Benečani podjarmili Furlansko, zahteval je beneški dože Tomaž Mocenigo, naj izročí čedajski kapitul autograf sv. Marka. Ali vlažnost je zelo poškovala rokopisa, tako da so se vsi listi sprijeli in stisnili v nerazločljiv zvitek.

Ostali listovi v Pragi, kakor tudi evangelija sv. Mateja, Luke in Ivana v zakladnici čedajškega kapitula ohranili so se prav dobro in dajo se na vseh mestih lahko čitati. Samo da je čedajski rokopis na vseh treh straneh zelo obrezan in da mu manjkajo poslednji listovi, koje so beržkone že v stari dobi razdelili kakor dragocen dar na različne mogočnike.

Vse evangelije je pisala samo jedna roka in sicer z lepo, terdno pisavo v velikih uncijalnih čerkah na zelo beli in fini pergament velike čvetorke in sicer v dveh kolonah sé zelo širokim prostorom na kraju. Vlažnost je pergament na nekaterih mestih poškovala, tako da je postal vijolčast in prece rahel. Po značaju čerk soditi bilo je evangelije pisano v IV. ali V. stoletiji. Druga roka je pripisala v VI. ali VII. stoletiji kratke liturgične opombe na obrobku ju znanomovala, kojega dne se je bralo evangelije. Še pozueje so pripisali oznanilo o prazniku darovanja in o postu, in sicer v prav starih okroglih minuskulah VIII. stoletija (t. j. l. 735 ali 746, ker je bila oznanjena sexagesima na 20. februvarja in velika noč na 17. aprila).

L. 1749 je dal Bianchini vse evangelije natisniti v „Evangelium quadruplex“. Della Torre je spisal uvod k njemu in terdil, da je prišlo evangelije iz Belinje k Sv. Ivanu, kar je neverjetno. Profesor Sichel pravi (Historische Zeitschrift XXVII. 449), da je nastalo v Sv. Ivanu. Če je odkodi prišlo v ta samostan, prišlo je gotovo od vzhoda.

Opisano evangelije ima tudi zgodovinsko važnost. Po obrobku rokopisa zaznamovanih je namreč brezštevilo slovsanskih in nemških lastnih imen (italijanskih skoro nič) in sicer od različnih rok. To so imena pobožnih romarjev, ki so obiskovali samostan in so

dali svoje ime zapisati za spomin romanja, kakor je to še dandanes navada. Vsa imena neso lastnoročno pisana, nego po več vkup jih je upisal le eden, navadno kak duhovnik. Imena stoje tudi med obema kolonoma in prvih devet strani je tako gosto popisanih, da se ne nahaja ni jedno prazno mesto, tudi ne med kolonoma. Tudi lista 10 in 11 sta zelo polna, pa med kolonoma ni nobenega imena več. Od 12. lista naprej je samo malo imen na vsaki strani in po petnajstem je več strani praznih. Pozneje je le še redko katera stran popisana, tako da tudi na izrezanein Markovem evangeliju ni moglo stati mnogo imen.

Po pisavi ni nobeno ime starejše, kakor od konca VIII. in nobeno mlajše, kakor od konca X. stoletija. Langobarska pisava se nahaja samo enkrat, drugače povsodi okrogli minuskuli VIII—X. stoletja. Večina imen izvira gotovo iz IX. in X, zlasti iz druge polovice IX. in prve X. stoletija. Potem se je navada upisovanja hitro pozgubila in le iz početka XI. stoletija nahaja se še nekoliko imen. Še le v novejšem času upisal je lastnoročno cesar Franc in za njem tudi nekatere druge imenitne osebe. Proti koncu XVI. poskuša je nekdo na različnih mestih upisavati imena starih langobarskih vladarjev, kakor bi se bili sami uže upisali. Ali ta prevara se prav lahko spozna (zlasti po enako nernih čerkah in potezah).

Naturno je, da so pristna imena upisana prece

znamenito večino dr. Maurovich, (kateri je sicer kandidat obeh strank, dasi menda nobena mnogo za-nj ne mara) dr. Deperis, sedanji župan, in posestnik tiskarnice, dr. Seitz.—Obe stranki ste na vse kriplje delali—a magistratovci so bili bolje organizovani, imajo više upliva v rokodelskih krogih in niso taki stiskovci, kakor ekonomisti. Neki tiskan program, ki ga je bil kandidat ekonomske stranke, g. Marziui, razširil po mestu, ni naredil pričakovanega vtisa; pridobil ni nikogar, od vrni! pa, mogoče, marsikate-rega. Nam se je zameril, rečemo odkritosrčno, ker nam nikakor ne dopada tako trivijalno blebetanje — ad captandam benevolentiam volilcev. In naši pripro-sti volilci III. razreda, predmestni kmetje rokodelci in drugi mali obrtniki so menda tudi nos zavihali, ker je gospod kandidat z njimi vendar preveč po do-mače govoril. — Danes je volitev dveh zastopnikov II. razreda. Liberalci priporočajo na velikanskih pla-katih dva c. k. kandidata: vpokojnega c. k. uradnika viteza Bosizio-a in c. k. notarja dra. Della bona, ekonomisti pa, koje imenujejo po mestu tudi vladne, na skromnejših plakatih (povsod varčnost!) dva kan-didata brez c. k., to je, odvratnika dra. Tonkli-ja in dež. odbornika, zemljemerca Iv. Gasser-ja; tedaj so liberalci vladnejši od vladnih ekonomistov; tudi danes hud boj. Kdo zmaga, pové morda popoludne naš novičar mej raznimi vestmi.

Jutri bo volila I. skupščina, najviše obdačeni meščani. Kandidata ekonomske stranke sta: vitez A. Boeckmann, in vitez Andrej Pauletzig, — kandidata liberalcev še nista priobčena. Pri luskih volitvah so zmagali v I. in II. razredu ekonomisti; če se jim posreči to tudi letos in hletu, potem bodo imeli večino v mestnem zboru. Ali bo potem bolje, Bog zna!

Goriškemu dopisniku v št. 16 ljubljanskih „No-vic“ ni bil nič po godu dunajski dopis v zadnji naši številki. Obžalujemo! a ta ktnejše se nam zdi mol-čati, nego spuščati se o tej zadevi v polemike.

Iz Komna 18. apr. (Izv. dop.) V laških listih čitalo se je vže, da je pretekli teden, t. j. 14. cesar-jev namestnik iz Tersta, nj. ekscl. g. baron Pretis o svoji inspekciji po Krasu tudi naš Komen pohodil. Ker se pa od tukaj nihče ne oglasi, naj swem jaz o tem nekoliko verstic zabilježiti.

Kras, dasi pust in to leto tudi še nenavadno reven, ima vendar jako vnete ljudi za vsako svéta-nost, posebno pa, kadar gré pokazati svojo vdanost vladarjevi hiši ali pa njenim naméstimnikom.

Komen se je bil za ta dan dostojno okinčal, ulice, po katerih je imel hoditi g. naméstnik, oble-čene so bile tako lepo v avstrijske zastave in slo-venske narodne trobojnice, da je bilo veselje videti. Tudi dva slavoloka pri vhodu v vas, kakor pri izho-du iz vasi postavljena sta bila jako okusno in s pri-mernimi napismi: „Dobro došli“ in „Živili.“ — To je slovenski odkritosrčni pozdrav.

Pozdravili so namestnika pri prihodu razen obč. župana z vsemi odborniki tudi duhovensko svečeništvo, vsi vradniki in javni službeniki, kakor tudi šolska mladina in mnogo zunanjih županov sé svojimi odbor-niki. Ob prihodu svirala je godba cesarsko himno.

Poseben sprejem veršil se je precej po prihodu v zgornjih sobah g. Mir. Svarove hiše.

Pri tej priliki vprašal je mej drugim g. namest-nik našega župana, kateri se v tem kraju pglavitni pridelki. Župan odgovori resnično, ka tukajšni svet je grozno kamenit in da od leta 1858 vinska trta zmi-raj bolj odpoveduje, kar je bilo posebno prošlo leto jako žalostno; tudi sviloreja da se neče več obnašati, ko nekda in da nas ta dva, prejšna leta pglavitna

natanjko po kronologičnem redu. Pa to pravilo ne velja brez izjeme. Od znanih zgodovinskih oseb na-hajamo le malo imen upisanih, n. pr. Iodohicus imp. (cesar Ljudevik Nemški), Karolus imp. (Karol Debeli), aisthulphuss rex, Ratchis rex et Luiprand; potem bolgarski kralj Mihael z bratoma „dox et gabriel et uxor ejus maria et filius rasate, gabriel, simeon et quartus filius iacob, et filia eius praxi et alia filia eius anna.“ Tu imamo tore celo družino tega bolgar-skega kralja Mihaela-Borisa, ki se je bil dal l. 861 kerstiti! Pred njim je bil že Bolgar „sondoka“ sé svojo družino v samostanu Sv. Ivana. Izmed akvilej-skih patrijarhov se nahaja upisan samo „Teudmar“ (Theodemar 850—871).

Za nas so pa ti zapiski radi tega važni, ker nam poročajo lepo število nekdanjih osebnih imen slovenskih. Naši južni bratje Serbi in Hrovati imajo vse polno krasnih osebnih imen, a pri nas se nahaja komaj sled temu zakladu narodnega jezika. Koliko-krat iščejo naši novelisti pripravnega imena za svo-jeja junaka ali junakinjo in ker ne najdejo nobenega, skujejo si ga sami navadno prav nesrečno. Zato bi bilo prav hvaležno zbrati staroslovenska osebnia imena, ki se nahajajo po mnogih listinah raztresena. V tem obziru ima tore štivansko evangelije za nas vrednost kerstnih bekev. Za poskušnjo naj sledi iz njih tu ne-koliko vaunejših imen:

pridel! popolnoma zapuščata, vsled česar ljudstvo strada in posestniki ubožujejo. — Na vprašanje, koli-ko vina prideluje občina na leto, reče župan, da ni na ta pridelok že več let računati.

Med te besede pa je prav nepotrebno in nepo-klicano nek tukajšni odbornik uteknil se ter ujeg-eksel. nekako samozvestno začel praviti, da pri ko-ličkaj dobri letini lahko računimo na 6000 kvinčev terana, kateri se prodaja po 15 do 20 gld. kar je vse nazoče zelo osupnilo, ker vsak predobro ve, da bi bila občina že srečna, če bi terana redno 600 ne pa 6000 kvinčev pridelavala.

Kaj je ta mož, ki je ob enem velik posestnik in bi moral v prvi vrsti sam najbolje vedeti, koliko terana prideluje, doseči hotel s to bedasto izjavo, ne ve nihče, a mislimo si pa, da ga še zdaj po lastnih besedah boljše lasje; kajti sleherno dete ne bi reklo kaj takega, ker ni res in žalibog, nikdar res ne bo.

Škoda tacih besedi pred tacim gospodom; ko-ristile ne bodo gotovo nič, — ali bi pa vtegnile ško-dovati — kdo zna? —

Sploh pa je bil gosp. namestnik jako zadovoljen videti, ko je obiskavši šolo in cerkev odpeljal se pro-ti Štanjeli, kder so mu ob celej poti iz možnarjev streljali na čast. —

J. P. D. S.

S Cerkljanskega, 19. aprila. (Izv. dop.) V 15. št. „Soče“ stoji dopis „iz tolminskih hribov“, v kte-rem se je g. dopisnik „ostro izrazil zoper vedenje ne-katerih mladenčev, ki prihajajo k nabiri s Cerkljan-skega“ ter pozivlja na „pomagaj, kdor ve in zna“, da bi oni mladenči sprevideli svojo slepo surovost. — Naj potolažim g. dopisnika in povem, da so se že našli nekateri rodoljubi na Cerkljanskem, ki so prev-zeli nalogo prepevcati te dovjake in požlahtniti njih spačena serca. Za sredstvo so si izbrali lepo petje v latinskem jeziku. Novo sredstvo! Dozdaj so mi-slili rodoljubi, da le slovensko petje slovenskemu sercu pristova in je požlahtnuje, ker mu je najbolj razum-ljivo; od nekaj časa sem so se pa drugih misli nav-zeli in terdijo, da je latinski jezik sposobnejši za pré-suniti in omeščati slovensko serce, nego jezik sloven-ski, ker ta je premehak, uni pa terd in grob: „auf einen groben Klotz gehört ein grober Keil“ (na terd čok če biti le terd bét). Zarad te sposobnosti stopa latinski jezik zmiraj bolj v veljavo, in terdemu latin-skemu petju se vedno bolj umika premeško slovensko petje, zlasti iz nekaterih hribovskih cerkvi, pri katerih službujejo Ceciljanci bolj vroče kervi. Pri petih ma-šah se poje vse latinsko tudi „graduale“ in „oferto-rij“, včasih počastimo Presveto po latinsko tudi zu-naj petih maš, dasi nič ne razumimo in drugi se nam smejejo. Ali nismo pogumni zares? Sino pač Cer-kljani. —

Iz Zapotoka 17. aprila. (Izv. dop.) — „Sitnosti ob meji.“ — Vse se sklicuje na postave, vse kaže na njih paragrafe, katerih je posebno dandanes, ko se vesoljni svet z napredkom baha in hvali, vže toliko, da od samih paragrafov in podparagrafov, od samih postav in ukazov ni mogoče več vgladati bridkosti in teženj ljudstva in njegovega že pred durmi stoječega pogina. Paragrafi in ukazi tirjajo strogo, da človek mora tako in ne drugače se obnašati, in gorje temu, kateri bi teh večkrat brezpotrebni ukazov ne le ne hotel, ampak tudi ne mogel spolniti; vsakdanja sku-šnja pa in potrebe ljudstva mnogokrat po marsikaj drugem hrepené in zdihujejo. Ukaze dajati in para-grafe tiskati ni nič kaj težavnega, ali vse drugače je človeku, kateri jih mora na tanjko spolnovati. Zdi se mi, da pri marsikterih rečeh gosposke in oblastni-

List 1: odela, bega, livera puelle; l. 1': beda, solano; l. 2: nepocor, gresic. De terra brasclano (iz Posavija): zelesena, uxor eius hesla, stregomi filius eorum; trebenec, dracig, craniohi, millena, zelebor; l. 2': chotmer, cozil, uozet, zelislana, sebetuh, humi-slau, trebebor, bribibor, trudo pulc; l. 3: boselisa (po-želica ali boželica?) sobemuscla, selanuenca; l. 4: se-bedrago, centeska, szuentiepile, szuentezizna (sveto-žizna), predezlaus; l. 5': prebrassclana, pressoboda, sedimir, semidraga, terpimir, pribina, bodeslau, dri-simir (deržimir), sedobra, dragoroc, radasta, motimira; l. 6: rada, olamir, zizenir, nepocor; l. 6': menedraga, merisclafa, nitrabor, kasno, negot, lala, trebena, testi-na, slotiuenza, strdesclana; l. 9 8': olodrag, olomer, pigimer, sitigoi, mirogoi (goj = radost), itd. (Glej Neues Archiv der Gesellschaft für deutsche Geschichts-kunde, zv. II.)

Štivansko evangelije spada tore med najstarejše spominke stare karantansčine in kaže, dá so naši pra-očetje še v X. stoletiji n. pr. izgovarjali v kakor Nemci svoj v (f) in kakor ga še dandanes izgovarjajo vzhodnoštajerski Slovenci. Samostan sv. Ivana je stal na slovenski zemlji in veliko število njegovih obisko-valcev kaže, da so ga imela sosednja ljudstva v veliki časti. Gotovo je bilo med onimi obiskovalci tudi mnogo Kraševcev, kojih imena so se tore ohraaila njih po-znim unukom. (Dalje.)

je, posebno take, ktere le teorijo ljubijo, skušnja pa na strau potiskajo, take ukaze in zapovedi napravljajo, ktere so posebno kmetskemu blagostanju in razvoja če ne popolnoma nasprotne, vendar pa močno na po-ti. Da vam pa to bolj pojasnim, ni mi treba iskati daljnih in učeah dokazov, temveč namenil sem! si vam navesti nekaj iz življenja kmetskega stanu nekterih krajev, ktere je nemila osoda brnila na kraj države, ter jih pilepila oni črti, ktera nas loči od blažene Italije. — Ni zadosti, da so ti mejači v vednem st.ahu, da bi jim kakšna vojskina nevihta vse imetje in še celo življenje odnesla, temveč oni so tudi v vednih skrbeh, da bi jim kak neznan ukaz ali paragraf, pri-hajajoč iz vzhoda ali zahoda njih trdo zasluženega denara ali z velikim trudom pridobljenega premoženja, kakor nepričakovan in ponočen tat, ne vgrabil. — Po-sebno trda godi se onim prebivalcem anhovske župa-nije, kateri so v največi dotiki z sosednimi Benečani. Kmetje teh mejnih vasic so, da drugače rečem, vko-vani v nartesnejše državne verige, ker za njih niso le samo splošne postave, ktere vežejo vsacega državljana, temveč oni so vkljenjeni tudi še z družini posebnimi ukazi, postavami in paragrafi, kateri človeštvu skoraj naravnost nasprotujejo. Ljudje tega kraja se prežive največ o živinoreji in se vzdržujejo z prodajanjem drv in voglja, ktero vozijo v Čedad, Videm, Kormin, Br-da in tudi v zalo avstrijsko Nico. In glejte! ti vbo-gi kmetje imajo ravno pri živini in voznji največe sit-nosti, ker živina in voznja je pod neopravičeno po-stavo finančnega pregleda ali kontrole. Vsaka pre-memba živine v hlevu in zunaj hleva mora se takoj v finančni postaji naznaniti „meldati“. Naj sledi ne-kaj takih „meldanj“. Naj se kmetu zvali kakšno tele ali jare, hitro je dolžan, in sicer v ogib kazni, to na-znaniti financii; naj mu gre kakšno živinče podzlo, naznaniti mora to nesrečo financii; naj kakega volá, kravo ali ovco vkupi, hitro naznanje dati financii, naj kako teh živali odproda, zopet mora naznaniti financii in tako neprenehoma delati večkrat daljno pot v Za-potok k ne dosti priljubljenim zelenim fantom.

Ni zadosti! naj kmet z živino kam gre, bodisi na oddaljeno poljsko delo, bodisi na voznjo v bližnje in daljne kraje, mora to prej naznaniti financii, od ktere dobi neko spričevalo, na katerem stoji pisano, da sme z njo iti le od solčnega vzhoda do njegovega zahoda; sveda se solnce tem spričevalom večkrat ruga in vkvarja s tem, da se nalaše za temne oblake skrrije, ter se norca dela iz takih pretiranih ukazov in bedastih spričeval. To se pravi toraj v bogemu kme-tu bremena zlaževati. da mora predragi čas z brez-potrebno hojo v fin. postajo tratiti; s tem se mu ho-če toraj pripomoči, da si zamore za visoke davke in za lastno hišno potrebo kaj pridobiti!? Niso li take naredbe, taki ukazi in paragrafi razvoju blagostanja kar naravnost nasprotni; niso li krivica velika tistim, kateri so od njih zadeti?! Slavna financa lahko take ukaze kuje in napravlja, ker se le premalo briga za blagostanje ali razpad trudečega se kmeta, kateri ima težko nalogo sebe in one, ki mu pot k blagostanju zavirajo, smrtnega pogina obvarovati. Kaj pa poreče sl. financa k temu? O saj ona ima vedno svoje p.az-ne zgovore; ona pravi, da taki ukazi so postav-eni zarad „kontrabauta“. Ali naj molčim raje o tej stvari, ker blaga in živine gre tukaj „per kontrabant“ v bla-ženo Italije skoraj ravno toliko, kakor bi finance ni-kjer ne bilo. S kakšno barvo bi pa moral opisati in narisati težave in sitnosti onih nesrečnih Miščekanov, o katerih ste že nekaj slišali in kateri morajo z živiljo skoraj vsaki dan mejno črto prekoračiti zavoljo napa-je, pašnje in poljskega obdelovanja. Kakšne zadrege imajo ti kmetje posebno dan današnji, ko se s'ci in bere o tisti nevsmljeni morivkinji, živinski kugi, kte-ra hleve prazni, kmetom pa tugo in revščino v hiše potiska. Ni zadosti, da ti reveži morajo vsaki stan živine naznanjati, oni morajo biti še posebej zavaro-vani z štirimi spričevali, katerih dve dobijo v žu-panijskem uradu in kateri ste veljavni za deset dni—eno velja namreč za voznjo drv in voglja, drugo pa za napajo, pašnjo in obdelovanje zemlje—eno pri na-ši financii in velja za en mesec, in eno pri taljanski financii in velja tudi za en mesec. Toraj vsakih 10 dni in vsaki mesec ponavljati taka spričevala. Koliko sitnosti, koliko truda! Nobeden bi ne verjel, kakor ta, ki si sam skuša. Kje se toraj nahaja kako ljud-stvo, da bi bilo z ukazi in paragrafi tako obloženo in stisnjeno, kakor ono našega kraja. Ali ni nobene-ga, da bi se za našo rajo potegnili, glas povzdignili srca postavodajalcem omeščil in tako pot do blago-stanja v našem mejnem kraju ošperl? Semkaj naj vis. vlada svoje oči obrne ter svojim zvestim in vda-nim sinom z svojo krepko roko iz sitnosti, stisk in duševnega in gnoftnega propada pomaga; ker le tako bo pokazala, da je v resnici varhuja svojim podlož-nikom.

Politični pregled.

Z DUNAJA. Državni zbor je začel spozna-vati, da je čas drag in zato hiti razpravljati državni proračun, da bo, če le mogoče, budget ugotovljen vsaj do srede maja meseca. Avtono-

mistična stranka, katera je po nesrečnem glasovanju o dispozicijskem zalogu zopet polnoštevilno zastopana v poslanski zbornici in tedaj v večini, je sklenila, da se imajo njeni govorniki oglašati samo, kedar je neobhodno potrebno, sicer se pa pri vsakem predmetu debata sklence precej po prvih dveh govornikih. — Dne 17. in 19. se je obravnaval proračun za uk in bogočastje. Govornikov je bilo vpisanih mnogo, a na vrsto jih je prišlo malo. Najbolj jedernato sta govorila o šolstvu grof Rih. Clam in dr. Rieger; celo ustavoverci jima niso mogli odreči priznanja. Grof Clam je omenil o ljudskih šolah, da se danes v njih od ene strani preveč, od druge premalo uči, to je, ne dobro brati, pisati in računati, fizike in astronomije pa tudi nič. — Dr. Rieger je naglašal potrebo, da so šole osnovane na narodni podlagi, „Bodimo pošteni — je sklenil — ker drug družega ne moremo uničiti, dajmo vsacemu narodu, kar mu gre“.

V sredo 21. t. m. je bila jako viharna seja. Desnica je podpirala zahtevo linškega škofa, Rudigier-ja, da se mu vrne v uživanje in oskrbovanje grajščini Garsten in Gleink, — ustaviki so se pa temu na vso moč upirali. Knez Lobkovic je iskreno zagovarjal škofovo tirjatev in pri tem precej hudo ranil ustavaško rahločutnost. Vsled tega je nastal silen vihar in predsednik, grof Coronini, je imel kaj opraviti, da ga je ukrotil. Enako burna razprava je bila o verozakladnem davku. Desnica je zmagovala z 29 glasovi.

Istega dne je govoril minister Konrad o vseučiliščih; obetal je praktično narodno ravnopravnost in gojenje versko-mravnih šolske izreje.

O ministerstvu se še vedno ngiba, pojde ali ostane. Verjetno je pa, da se nič ne spremeni, dokler ne konča sedanja sesija. Potem je mogoče, da odstopi celo ministerstvo — pa se vnovič sestavi iz sedanjih mož — razen Stremayra in morda še katerega levičarja. Sploh se govori o Stremayru, da je bolan in da potrebuje pokoja. Mi mu ga prav odkritosrečno privoščimo, — le skoro naj se poda v trajen pokoj! Pravosodje bi prevzel najbrže dr. Pražak. — Sekcijski šef, baron Švegelj, ali pišimo „Schwegel“, sin gorenjskega kmeta, pa zastopnik kranjskega velicega posestva, je dobil odput za nedoločen čas. Pravijo, da za to, ker je v debati zastran dispozicijskega zaloga glasoval zoper vlado. —

Kranjski državni poslanci so volili v centralno komisijo za uravnavo zemljiškega davka, viteza Schneid-a kot namestnega uda. — Te dni pričakujejo v Ljubljani g. Winkler-ja, da nastopi svojo službo kot deželni predsednik. —

S PETERBURGA se poroča, da je knezu Gorčakovu malo odleglo. Če okreva, pojde v toplice Baden-Baden. — Loris-Melikov dela previdno pa uspešno zoper nihiliste, a mogočna dvorna stranka ga zavira; carevič naslednik pa je na njegovej strani.

V Kavkazu je nekda strašanska draginja; v 200 vaseh so pomrli skoro vsi prebivalci.

ALBANSKI ne marajo še mirovati; nad 20.000 jih stoji na črnogorski meji; drugi so šli plenit v Srbijo. — Iz ozemlja, koje je porta odstopila Črnogori, izseljujejo se vsi Albanci. — Tudi iz južne Bulgarije se čuje o krvavih bojih med Bulgari in turškimi roparji. —

NA ANGLEŠKEM je izid volitev za parlament prekucnil dosedanjo vlado. Disraeli — Beaconsfield in tovariši so podali kraljici ostavko. Kakor se sliši, namerava kraljica pooblastiti lorda Hartington-a, naj sestavi novo vlado, ta pa dá bode svoj nalog prepustil Gladstonu, kateri je nekda obljubil, da hoče vlado voditi eno leto.

V ITALIJANSKEM senatu je dejal ministerski predsednik o priliki budgetne debate, da bode vlada prepovedala in kaznovala vse take demonstracije, ki bi jej prizadevale sitnosti z drugimi državami. —

Poslanska zbornica zjedinjenih SEVERO —

AMERIKANSKIH držav je sprejela postavu zastran osnivanja mejnarodne razstave v Newyorku l. 1883. —

Domače stvari.

Cesarski dar. Presv. cesar je najmilostljivejši podaril za preložbo občinske ceste na avstrijsko-italijanski meji med Mernikom in Golobrdom 1000 gl.

Prepotrebno cestno delo, po katerem uže dolgo hrepené po italijanski financii neprestano nadlegovani prebivalci omenjenih občin, ima se zdaj nemudoma začeti in če le mogoče, uže letos končati. Deželni odbor bo v ta namen dovolil iz deželnega zaloga, kolikor bo še manjkalo, da se založijo dotični stroški.

Gosp. dež. glavar vitez Pajer se je pretekli terek z večernim vlakom odpeljal na Dunaj, kder ostane nekda do konca državnozbornske sesije. —

Mestne volitve. Dodatno k temu, kar smo povedali v današnjem dopisu iz Gorice o dopolnitveni volitvi za mestni zastop, poročamo, da sta danes pri volitvi II. razreda zmagala c. k. kandidata tako zване liberalne stranke. Cestitamo mestu, da sta mu ohranjena dva stara stebra! — Kandidata ekonomistov sta zaostala za prav malo glasov

Odlikovanje. Presv. cesar je podelil c. k. deželnemu šolskemu nadzorniku v Trstu, Antonu Klodič-u, kot vitezu reda železne krone III. vrste, viteško plemstvo z naslovom „Sabladski.“ Ta naslov izprosil si je menda gosp. odlikovanec v hvaležen spomin na svojega sorodnika in dobrotu ka tega imena, ki je pred leti umrl kot vikarij na Livku nad Kobaridom.

Vabilo k besedi, katero napravi goriška čitalnica dne 24. aprila t. l. ob 8. uri zvečer v svojih prostorih. Program: 1. Overtura, uglasbil E. Titl, svira vojaška godba; 2. „Hej, veselo“, zbor, uglasbil Iv. pl. Zajc; 3. „Metaljevost“, vesela igra v 2 djanjih, poslovenil L.; 4. „Čerkvica“, zbor, uglasbil A. Hajdrih; 5. „Lahko noč“, uglasbil Fr. Abt, svira vojaška godba; 6. „Heregovska“, zbor, uglasbil A. Hajdrih; 7. Overtura, uglasbil Donizetti, svira vojaška godba. Po „besedi“ ples. K obilni udeležbi uljudno vabi Odbor.

Šolstvo. Te dni se vrše pred goriško preskušno komisijo preskušnje za učiteljsko sposobnost. Oglasilo se je 9 kandidatov in kandidatinj in sicer 2 učitelja, eden za meščanske, drugi za ljudske šole in 7 učiteljic, 4 za meščanske in 3 za ljudske šole. Izpiti trajajo od 12. tek. m. do 7. maja. —

Dež. šol. nadzornik dr. Gnad je opravljal dva tedna navadno letno vizitacijo v tukajšnjih srednjih šolah.

C. k. kmet. društvo goriško bo imelo svoj letni občni zbor dne 13. maja t. l. — Kmetijski oddelek goriški je pri volitvi 6 odbornikov pretek. saboto popoldne izvolil gg. dr. Maurovich-a, viteza Hentschl-a, prof. Bolle-ta, monsignor Andr. Pauletič-a, dra. Rojic-a in prof. Giordano-a. Volitve se je deležilo kakih 20 članov, večinoma meščanov. Iz okolice jih je prišlo čisto malo (menda 2) ker je bila za zborovanje odločena ura nepriležna; nekateri pa tudi niso prejeli ob času vabil. Potrpimo, bo uže boljše!

Izvanredni občni zbor v goriški čitalnici je pretekli četrtek enoglasno sprejel čit. odbora predlog, vsled katerega se ima ustanoviti pod nadzorstvom čitalničnega odbora posebna bralnica. V to sprejeti udje bodo plačevali po 20 novcev na mesec, in kar jim bo po odbitih stroških za časnike i. t. d. ostajalo, nalagalo se bo na obresti; glede porabe prihranjenega denarja bo odločevala nadpolovica bralcev t. j. udov omenjene bralnice. Čitalnični odbor lahko vabi bralce k čitalničnim besedam, in tudi sami si lahko napravljajo besede.

V tem zmislu popravil se je §. 14. društvenih pravil, in vrh tega se jim je dodal še poseben paragraf glede čitalnične zastave. O pomenu te preuredbe društvenih pravil, hočemo prihodnjic kaj pojasniti.

„L'Imparziale“ se zove novi list, kateri je začel preteklo sredo izhajati v Paternoili-jevi tiskarni v Gorici. V svojem programu obeta, da hoče zvest biti svojemu imenu. Časa bo imel zadosti, nadrobno premlevati vsako razpravo, vsak dopis in vsako vest, predno jo priobči, ker bo izhajal samo vsakih 14 dni enkrat — tedaj bo tudi lahko nepristransk in pravičen. Iz prve številke se sicer uže nekoliko posnema, katere gore list je, vendar se pa ne maramo sé svojo sodbo prenašati.

Nesrečna banka „Slovenija“ je imela te dni občni zbor, pri katerem je bilo zastopanih 234 glasov. Sklenilo se je, da imajo akcionarji še po 24 gl. na akcijo doplačati, da bo mogoče izvršiti likvidacijo. V likvidacijski odbor so zbrani gg.: Župnik Jerič, Klun, Pakič, Potočnik, Robič in Žagar.

Predrzni tatovi so udrli v eni noči preteklega tedna skozi dimnik v stanovanje župnikovo v Rudi. Okoli ene po polnoči zbudi župnika nek ropot iz spanja, se vzdigne po konci, posluša in zagleda kmalo potem v sosednji sobi luč; poskoči s postelje, zaklene svojo sobo, odpre okno in upije na pomoč. Tatovi jo pobrišejo. — Pozneje se je pokazalo, da so odnesli en plajšč, eno uro ankerico in nekoliko sreberne mizne oprave in prtenine. Do denara niso prišli grabeži. — Pravica je iskala njihove sledi in jih menda še išče — našla pa ni še ničesar.

Kmetijstvo.

Poročilo o delovanju c. k. kmetijskega društva goriškega v letu 1879 in posebno o porabi državnih podpor. (Konec.)

Italijansko društveno glasilo „Atti e Memorie“ je priobčevalo vse zapisnike o sejah glavnega odbora in ob občnih zborih; po njih se lahko zasleduje društveno delovanje. Dalje so se sprejemali članki o kmetijskih zadevah s posebnim ozirom na to, kar bi vtegnilo najbolj zanimati naše kmetovalce. Članki, ki so jih spisali gg. Bolle, Coglievina, König, Monà, Vellcogna, so se gotovo prikupili čast. čitateljem; sicer pa je list javil tudi zanimive razprave iz italijanskih, nemških in francoskih kmetijskih časopisov.

Društvena knjižnica se čedalje bolj množi; deloma dobivamo knjige v dar, deloma pa nam prihajajo časopisi v zameno za „Atti e Memorie.“

Leta 1879 prejelo je društvo 68 knjig v dar posebno od ministerstev z Dunaja in iz Rima od drugih kmet. društev in od odličnih kmetov. — avstrijskih in italijanskih.

V zameno prihaja nad 50 listov, večinoma italijanskih in nemških; — žalibog, da jih le malokdo bere. Dasi obsegajo te novine vse, kar se tiče kmetijskega napredka in razvoja, ter zastopajo kmetijsko zgodovino evropsko, da ne rečemo svetovno, briga se niti stoti del naših družtenikov za nje.

Gospod inženjer dr. Rafael Vicentini je izročil društvu načrt o kanalizovanju in posušenju močvirnih zemljišč v gradiškem, korminskem in cervinjanskem okraju in društvo ga je odposlalo v pregled in pretres vis. c. k. ministerstvu. Če bo ono vgodno sodilo o njem, potem ga društvo objavi, kakor je sklenil glavni odbor v seji 24. novembra l. l.

Še nekoliko naj poročamo o predlogih in prošnjah podanih vis. c. k. vladi.

Vsled dopisa Nj. E. gosпода ministra za kmetijstvo zastran trtne uši (floksera) je društvo za dobro spoznalo prositi vis. vlado v korist trtoreji:

a. naj nemudoma ustanovi osrednjo komisijo za floksere na Dunaji in toliko deželnih in krajnih komisij, kolikor je dežel in pokrajin, kojim najhuje preti ta strašna pokončevalka, da bodo te komisije nadzorovale vinograde ter skrbele za pokončevanje trtne uši; s to naredbo naj opolni željo, ki jo je izrazil naš glavni odbor uže novembra meseca 1874, potem pa tudi dolžnosti, ki izvirajo vladi iz sklepov losanskega kongresa od l. 1877 in iz mejnarodne pogodbe bernska od l. 1878;

b. tem komisijam naj izroči neobhodno potrebna sredstva, s katerimi bodo mogle uže iz početka uspešno zabraniti, da se ne zatrosi pogubonosni merčec v naše dežele, kar je uže čezno storila italijanska vlada;

c. naj zahteva od parlamenta potrebni kredit v založbo dotičnih stroškov;

d. naj preskrbi, da bode postava od 3. aprila 1875 tako spremenjena, da bo mogoče zadostiti mejnarodnim dolžnostim, ki jih je prevzela vis. vlada in da se bode vjemala z današnjo znanostjo glede floksere.

V zmislu predloga, ki ga je razložil prof. vitez Evgenij Giordano pri lanskem občnem zboru v Korminu v svoji razpravi „kako naj bi se pospeševalo kmečko gospodarstvo“, podalo je društvo vis. c. k. ministerstvu za kmetijstvo prošnjo, da bi se osvobodile dosedanje postne hranilnice, morda edini pripomočki, s katerim bi se dalo ljudstvo odgojiti za varčnost. O drugem predmetu „kako naj bi se pospeševalo poljedelstvo“, sklenil je glavni odbor, napraviti razstave goveje živine, da se pokaže koliko so koristile dosedanje naredbe za zboljšanje govede in kako naj bi se zauaprej ravnalo, dalje prirediti javne prodaje našim potrebam najprimernejših kmetijskih strojev in kmet. orodja. — Te razstave in prodaje se imajo v kratkem vršiti v raznih krajih naše dežele, samo da dovoli vis. ministerstvo v ta namen zaproseno denarno pomoč. Prosililo se bode tudi subvencije, da se napravi zalega najboljših kmet. strojev in najprikladnejšega orodja, kar se bode potem prodajalo posestnikom in posejevalo kmetom.

Po predlogu, ki ga je sprožil g. Anton pl. Dotori pri občnem zboru v Korminu, podalo je društvo pritožbo c. k. vladi, da naj uniči kot neuporabno v obliki in bistvu celo ravnava, ki se je vvedla v gradiškem polit. okraju gledé popravljanja farij o hišnih najemninah; da naj se natančno izpolnujejo obstoječe postavne določbe, po katerih so hiše kolonov in gospodarjev

proste najemnine v vsch tistih krajih, kder ni več v najem danih nego drugih hiš; in da se po postavo-
dajnem potu spremeni patent od 10. okt. 1849 v tem
zmislu, da se oproste najemnine poprej omenjene hi-
še, ki so odločene za kmetijsko rabo, tudi v tistih
krajih, kder je nadpolovica v najem danih hiš.

Sledujc naj sporočimo, da smo l. 1879 podali
prošnjo c. k. ministerstvu za kmetijstvo, naj si pri-
zadeva doseči od finančnega ministerstva, da bodo raje,
ki se uvažajo v državo, oproščene carine (coluine).

In zdaj nam treba izraziti še iskreno voščilo,
da bi nas v's. ministerstvo kakor do zdaj tudi zana-
prej dobrohotno podpiralo ter nam dovoljevalo v pro-
speh našega kmetijstva potrebnih denaril: pomoči, a
da bi nam tudi čast. člani nikdar ne odtegnili svoje
izdatne podpore.

Dr. G. BORGHI.

Dunajska borza.

	23 aprila.
Enotal dr. dolg v bankovcih	72 gl. 80 kr.
Enotal dr. dolg v srebru	73 " 25 "
Zlata renta	88 " 40 "
1860 dr. posojilo	130 " " "
Akcije narodne banke	836 " " "
Kreditne akcije	276 " " "
London	119 " 10 "
Srebro	9 " " "
Napol.	9 " 48 "
C. kr. cekini	5 " 65 "
Državne marke	58 " 65 "

Vsakej gospodnji prekoristno!

Ces. in kr. privilegiran

PEČNI PRAH

prve avstrijske tovarnice za pečni prah
od **Karola Russ & Comp.**

Dunaj l. Bez. Weihburggasse 21.

Naš pečni prah (trajni ali suhi kvas) nadomestuje
popolnoma vsaki kvas. Ne pokvari se nikdar in se to-
rej lahko črni; vsaka pekovina dobi po njem brž ka-
kor po najboljšem kvasu finejši in čistejši okus, postane
krajši in rahlejši, testo se nagleje in enakomerneje
vzdiguje in se nikdar ne poleže; pri tem se pa pribra-
nijo obela in jajca; pa tudi na času se prištedi, ker ni
treba čakati, da se testo vzdigne, še pri krošni ne — in kar
veliko volja, da ne napača. — V paketih po 5, 20 in 50
kr. Svari se pred nič vrednim ponarejenim blagom.

Prodajalec dob. primeren nameček.

Čujte, glejte in čudite se!

Od neke konkurzne mase nedavno falirane velike
tovarne britanija-srebrnih izdelkov, prevzeto blago, ka-
tero ima tovarniško znamenje: pravo Britanija, od-
daja se po vsaki ceni, ali bolje rečeno zastoj. Kdor
pošlje ali tudi proti povzetju samih 6 gl. 70 kr.,
dobi sledeče stvari za četrtino prave vrednosti in sicer:
6 posebno dobrih namiznih nožev z ročem iz
britanija-srebra in pravo-angleško ostrino;
6 najfinejših vilic britanija-srebro iz enega sa-
mega kosa;
6 najfinejših britanija-žlic, masivnih;
6 " " žličic za kavo;
6 " " nožnih podstavkov;
1 " " zajemal. za juho, masiven;
1 " " za mleko;
6 angleških Viktorija tas; najfineje iziliranih;
2 okusna salonska svečnika;
1 britanija-srebrn zvonček s srebro-glasom;
1 " plošček za kruh, masiven;

Vseh 42 komadov je stalo
poprej 30 gl. zdaj stane
samo 6 gl. 70 kr.

Vseh 42 komadov je izdelanih iz najfinejega, pravega
britanija-srebra, ki je edina kovina, koja ostane vedno
bela ter se tudi 25 let rabljena, ne razločuje od pra-
vega sr. bra; zato se garantuje. V dokaz, da moje o-
znanilo ne sloni na

nobeni slepariji

zavezujem se javno, da brez ugovora nazaj vzamem
blago, če bi komu ne bilo po volji. Jaz vračam na
mnoga zahvalna pisma, ki so mi došla in koja bom za-
poredoma objavil. Kdor hoče tedaj dobiti dobro in
zanesljivo blago za svoj denar in ne kako slepar-
sko šaro, naj se obrne samo do.

A. FRAISS,

Rothenthurmstrasse 9 nasproti knežškofijske palače
na Dunaji.

Skoro v dar!

Velikansko zalogo blaga, ki smo jo prevzeli od oskrb-
ništva konkurzne mase falirane „zdržene tovarne bri-
tanija-srebra“ razprodajamo za 75 odstotkov pod cenit-
vijo, ssmo za to, da zamoremo zadostiti plačilnim zavezno-
stim. Za samo 7 gl. 25 kr. se dobi jako lepa namizna o-
prava iz britanija-srebra, katera je stala poprej 35 gl.
— in sicer:

- 6 namiznih nožev z izvrst. jekleno ostrino — 6 prav. engl. vilic iz brit. srebra — 6 masivnih žlic iz brit. srebra — 6 najfinejših žličic za kavo iz brit. srebra — 1 težak zajemalnik za juho iz brit. srebra — 1 masiven zajemalnik za mleko iz brit. srebra — 6 najfineje iziliranih postrežnih tablic — 6 izbornih nožnih podstavkov iz kristala — 3 lepe masivne kupice za jajca — 3 krasne sladkorne tase — 1 okusen zabojček za poper ali sladkor — 1 prav fino sitice za čaj — 2 lična salonska svečnika (42 komadov). Naročbe proti povzetju ali predplačilu naj se pošiljajo pod naslovom:

Vereinigte Britanniasilber-Fabriks-Depot
Wien, 11. Untere Donaustrasse 43.

IZVRSTNO
DOLENJSKO VINO NOVO IN STARO,
kakor silovka ter pravo trapinsko žganje.
PIVO IZ STEINFELDSKE PIVARNE
bratov Reininghaus,
se dobiva vedno ter po najnižji ceni
pri
Kavčič & Ferfila
na Korenji pri vodnjaku.

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si
za polovico prave cene omisli vsakdo
izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politično razmere, ki so nastale v celem Evropi,
zadele so tudi Švico; vsled teh razmer se je na stotine
delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarni jako dvom-
ljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi za-
stopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala pro-
dajo svojih ur. Te tako zovane žepne ure so najboljše
ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinejšega
srebrnega niklja, so izredno elegantno gravirani in
giljoširani, ter so ameriškega sistema. Vsled neke
vlastne konstrukcije ne more se tako ura nikdar
pokvariti, pade lahko na tla, sme se stisniti, a
vendar ura pri tem nič ne trpi.

Proti povzetju, ali vpošiljavi male svote, katera
je pri vsakej baži ur zaznamovana, s katero je plačana
le pridejana zlata double urna verižica, baržunasti etui,
glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakdo naj-
finiše repasirano uro skoraj na polovico zastoj. Vse
ure so natanko repasirane, ter garantujemo za vsako
uro pet let.

V dokaz gotovega jamstva in stroge solid-
nosti, prevzemamo s tem dolžnost javno, da vsako
nepristoječo uro nazaj vzamemo, in z drugo zamenjamo.

Izpisek ur.

- 1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri
kozici navijajo brez ključa, z dvojnimi okrovom in kri-
stalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen
tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih
nobeden zlatar ne more od pravo zlatih razločiti; z
verižico, medaljonom itd. preje jeden komad gl.
25, zdaj le gl. 10.20.
 - 1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od
najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z
emailiranimi kazali, kazalom za trenotke in kristalnim
ploščatim steklom, natančno repasirane; preje je-
den komad gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.
 - 1000 komadov mobilnih ur na vaje (cylinder-uhr)
v teških giljoširanih okrovih od srebrnega niklja, s
kristalnim ploščatim steklom, tekočih na 8 rubinih,
fino repasirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim
etuijem, jeden komad preje gl. 15 zdaj le gl. 5.60.
 - 1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od
13lotnega srebra, potrjene od c. k. denarnega u-
rada, tekoče na 15 rubinih, elektro-galvanično pozla-
čene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar
od pravo zlatih razločiti; fino na trenotek regulovane
in poskošene. Teh ur stal je preje jeden komad
gl. 27, zdaj pa le gl. 11.40.
 - 1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih
ur, od pravega 13lotnega srebra odobrenega od c. k.
denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na tren-
otek repasirane, s kolesjem od niklja in privilegiranim
regulovanjem, tako da se nij treba teh ur nikdar po-
pravljati. Pri vsakej uri da se zastoj tudi jedna zlata
double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ;
vsaka taka ura stala je preje 35 gl. zdaj pa
samo gl. 16.
 - 1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10
rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20.
 - 1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za
gospode ali gospé, preje 100 gl. zdaj gl. 40.
 - 650 komadov ur z ropotcem, fino regulovane, dajo
se rabiti tudi na pisalneji mizi, preje gl. 12, zdaj
le 5.80.
 - 650 komadov ur z majatnikom (pendeluhr) v fino
izrezljanih gotičkih visokih omaricah, navijajo se vsa-
kih osem dni, fino na trenotek regulovane, lepe in
impozantne. Ker je taka ura po mnogih 20 letih še
dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina,
posebno ker se s tako uro soba olepša. Te ure stala
so preje gl. 35, zdaj se dobi jeden komad za
smesno nizko ceno gl. 15.75.
- Pri naročilih za ure z majatnikom (pen-
deluhren) priloži naj se tudi mala svota,
Naslov: Uhren-Ausverkauf
von
Philipp Fromm, Uhrenfabrik,
Wien, Rothenthurmstrasse N.ro 9.

Noveje sodbe zdrav. veljakov o
Franc - Jožefovim grenkem studencu
**FRANZ JOSEF
BITTERQUELLE**
najuspešnejši grenki vodi:
Prof. dr. Biesiadecki, Lemberg. Profomodi-
curs in de-
želni zdravstveni referent. Učnja, če se je le malo vzam, da gre
gotovo od živca pa brez bolečin; pri daljši rabi ne zgabi moči in
ne zadržuje prebavljanja. V Lvova 3. nov. 1879.

Prof. dr. C. pl. Braun-Fernwald, Dunaj.
Prav mnogokrat sem se užo prepiral o znanom naglem in zanes-
ljivom učinku te grenke vode; zato pripravam najtopleje to vodo
bolnim gospen. Dunaj 1879.

Prof. dr. Meynert, Dunaj. To vodo rabijo prav
radi, kajti užo z naj-
hujimi dozami se doseže rahli učinek, in pri začetih boleznih v slu-
šajih psych. klinike ovaja pogostoma uzrok bolezni. Dunaj 1879.

Dr. Steiner primarni zdravnik medic.
oddelka mestne bolnišnice v Graecu. —
„Spomela se je in prikupila po zanesljivem in rahlem učinku. V
Graecu 13. okt. 1879.

Dr. Kleinwächter prof. klinike za žen-
ske bolezni v Insbrueku. „Dokazala se je vselje
uporablja, ne da bi imela kak drugi neprijetni učinek kakor druge
grenke vode; za to zasluži, da se v krogu kolegov in občinstva gor-
ko priporoča.“

C. kr. obena bolnica, Dunaj. V. zdrav. odd.
sche-ja. „Pri želodečnem in črevesnem hataru, habit zaprtji, brozde-
nosti, krvnem zgoščeni, hemoridih, jeternih boleznih in ženskih
bolezni so se dosežili izvrstni uspehi.“ 1878.

Glavna zaloga za Gorico in deželo samo pri G. CRISTOFU-
LETTI v lekarnici „pri črnem medvedu“ na Travniku, kamor naj se
pošiljajo naročbe za večje množice. Dobiva se tudi v Seppenhofer-
jevi drogeriji unstran škoflje.

VALENTIN CAPPELLANI

v Gorici.
ZALOGA
MANUFAKTUR ZA MOŽKE IN ŽENSKES S
KROJAČNICO ZA MOŽKE.

MIZARSKA IN TAPECIRSKA DELAVNICA
sé zalogo
mobilij, sreal, podob, okvirjev in pozlačenih list,
ur z majalcem, postelj na zmeteh, volnenih in
žimnatih štramacev, stolov razne sorte.

ŠIVALNI STROJI RAZNE BAŽE.
Vse zgorej navédene stvari se prodajajo po ceni,
da se koj denar pošteeje ali pa v mesečnih ali
tedenskih odplačilih.

Borsne operacije

opravlja točno

Bankina hiša „Leitha“ na Dunaju, Heidenschuss l.
a) pri samo vtesnjeni zgubi (premlja gl.
10--30 za gl. 5000 efektov na operacije a
dobičkom la hausse ali baisse;
in sicer: b) naj kurzi rasejo ali padajo (Stellgeschäft);
c) da se v zalogi ohrani, dokler se efekti z
dobičkom ne realizujejo.

Špekulacijska operacija točno in diskretno.
Družbena opravila (samo 15-40 gl. pokritve za .060 gl. efekt.).
Provizije samo 50 kr.

Po tem načinu, kojega smo mi uvédli, pa se je užo
povsod prikupil, splošnoje naročila na skoro vse v kurz-
nem listku zaznamovane efekte.

Ni treba nobene pokritve v gotovini.

Zavarovanje ces. kr. avstr. ogr.
državnih, privatnih in inozemskih lozov
pred zgubo, naj se zadene najmanjši dobiček (Treffler).
Premija za celo leto od 15 kr. više.

Garancijska svota do 500 gl., če se zadene najnižni dobiček.

Ta za kupovalce in posestnike srečk, za štedovce in
kapitaliste jako važna osnova, za koje ustanovitev nam je
izreklo novinarstvo in občinstvo neokračeno priznanje, je
vredna, da se spodobno ceni tudi iz gospodarskega stali-
šča; gledé znamenitih koristi in „določeb“ vračamo
na obširni propekt.

Pojasnila o lozih, vrednostnih papirjih in finančnih za-
devah dajemo vsakemu franco in zastoj v
„Leitha“ glasilu za narodno-gospodarske interese. Iztiso
pošiljamo brezplačno na vse strani.

Opozorujemo posebno na zanimive članke o „po-
vrnitvi vseh možgih stroškov, zgub“ itd., tako tudi „loz-
ne družbe (preskrbovanje dot, vaov, starih in otrok)“.

C. k. drž. privatne in inozemske loze a) po vsakdanjem kurzu,
b) posamezno ali v grupah,
c) protiprimeru plači-
lu na račun, in da se
Najbolji način za nalaganje pridržé v zalogu po ban-
kinem kurzu, d) proti tem, da se vsaki
meseč nekoliko plača.

Vse naročbe z dežele se točno izvršujejo in tako tu-
di vsa povelja segajoča v menjavsko poslovanje. Pro-
spekte, tarife itd. pošiljamo radovoljno (franco in zastoj).
Solidnim članom izročujemo zastopništva.